

ПАДЗЕЯ, ЯКАЯ ЯДНАЕ

Філіп КІРКОРАЎ
ля сваёй імяной зоркі,
адкрытай учора ў Віцебску.

У Віцебску ўчора распачаўся 29-ы па ліку найбуйнейшы фестываль на постсавецкай прасторы.

Абласны цэнтр па традыцыі жыве ў асаблівым «базарным» рытме. Сёлета пандэмія ўнесла карэктывы ў планы арганізатараў — напрыклад, афіцыйная праграма стала карацейшая:

усяго чатыры дні. Але і ў новым фармаце фэст, можна не сумнявацца, будзе цікавы.

У сувязі з пандэміяй незвычайнай стала акрэдытацыя для ўдзельнікаў «базару»: у дырэкцыі пры ўваходзе хлопцы ў цывільным вымяраюць тэмпературу і просяць апрацаваць антысептыкам рукі. Тэмпературны кантроль і пры

ўваходзе на канцэртныя пляцоўкі. А вось маскі — не абавязковая ўмова, і можна пры жаданні іх не насіць, так і не.

Учора адбылася першая прэсканферэнцыя, дзе традыцыйна агучылі некаторыя лічбы і факты, якія датычацца фестывалю. Напрыклад, у 2020 годзе на ім працуе больш за 300 журналістаў, усяго ў Віцебску прадстаўлены 23 краіны, а ў міжнародным дзіцячым і дарослым конкурсах выступіць — ужо дакладна — прадстаўнікі 17 і 14 краін адпаведна. Героём першай «Зорнай сустрэчы» стаў артыст балета Сяргей Палунін — самы малады ў гісторыі прэмер

тываль-старажыл працягваў сваё існаванне, але і з'ехаліся. Месца сустрэчы змяніць нельга! І нават даджы не сапсуюць настрой.

А ўвечары адбыўся і першы канцэрт — урачыстае адкрыццё ХХІХ Міжнароднага фестывалю мастацтваў, рэжысёр якога Аляксандр Вавілаў з дапамогай артыстаў і творчых калектываў з розных краін трансліраваў на віцебскай сцэне простую і вельмі актуальную і важную сёння думку «Я люблю цябе, жыццё!» Падрабязней пра цырымонію адкрыцця «Звезда» раскажа ў суботнім нумары. А пакуль нагадаем, што сёння, 17 ліпеня, на фестывалі пройдуць

Каралеўскага балета ў Лондане і спецыяльны госць сёлета Віцебскага форуму.

Міністр культуры Беларусі Юрый Бондар канстатаваў: фестывальны дэвіз «Праз мастацтва — да міру і ўзаемаразумення», сёння, бадай, як ніколі актуальны, бо форум спрыяе яднанню і ўзбагачэнню духоўнай спадчыны славянскіх народаў.

Вадзім Заранкін, старшыня Віцебскага гарадскога выканаўчага камітэта, пажартаваў, што зоркі не толькі зноў сышліся, каб фес-

разнастайныя мерапрыемствы Дня Саюзнай дзяржавы, увечары ў Летнім амфітэатры на канцэрце «Саюзная дзяржава запрашае...» можна будзе паслухаць «Жывую музыку кіно» ад аркестра «Фанограф сімфа-джаз» пад кіраўніцтвам Сяргея Жыліна і папулярных выканаўцаў Беларусі і Расіі, а на пляцоўцы каля КЗ «Віцебск» — паглядзець фінал II Міжнароднага фестывалю Dream Dance Fest.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.
Фота БелТА.

Наш фармат

На «Славянскім базары ў Віцебску» збіраюць «Букет дабрыні»

Дабрачынную акцыю ладзіць дырэкцыя міжнароднага фестывалю мастацтваў сумесна з віцебскім абласным аддзяленнем Беларускага фонду міру. Віртуальны «букет» стане альтэрнатывай традыцыйным кветкам, якіх сёлета публіка не зможа падарыць любімым артыстам — доступ на сцэну Летняга амфітэатра абмежаваны ў сувязі з эпідэміялагічнай абстаноўкай.

«Выказаць свае пачуцці і падзякаваць выканаўцам за іх творчасць можна будзе, беручы ўдзел у акцыі «Букет дабрыні», — кажуць у Цэнтры культуры «Віцебск». — Для гэтага трэба пералічыць на спецыяльна створаны рахунак любую суму грошай, якія вы меркавалі выдаткаваць на прэзенты ці кветкі артыстам». Зрабіць гэта можна як у банкаўскіх аддзяленнях, так і самастойна праз сістэму АРІП — рэквізіты змешчаны ў дырэкцыі фестывалю і на сайтах www.gck.by і fest-sbv.by. Усе сродкі, якія паступяць на добрачынны рахунак, будуць скіраваны на дапамогу выхаванцам Сяненскай школы-інтэрната для дзяцей-сірот і дзяцей, якія засталіся без апекі бацькоў.

Акцыя «Букет дабрыні», дарэчы, праходзіць у Беларусі і іншых краінах таксама ў Дзень ведаў, калі замест кветак настаўнікам бацькі і школьнікі ахвяруюць грошы на лячэнне цяжкахворых дзяцей.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

ПЕХАТОЙ У КАЗКУ. МОЖНА І НА ВЕЛАСІПЕДЗЕ

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

І наўрад ці было б гэта ажыццёўлена ў бліжэйшы час, каб не мая сяброўка юнацтва, якая даўно жыве ў Маскве. Як той казаў, няма ліха без добра. Вось і яны гэтым летам не планавалі падарожжа на малую радзіму, ды пандэмія памяннула ўсе планы: прыехалі. А паколькі прымаць гасцей дома цяпер не асабліва і выпадае, мы дамовіліся сустрэцца ў пушчы. Яна выбралася ў родныя мясціны з дачкой і патэнцыйным зяцем. Малады людзі ніколі не былі ў пушчы раней, таму выказалі жаданне ўбачыць гэтую слаўтасць. Дарэчы, машын з расійскімі нумарамі на стаянцы каля Нацыянальнага парка зусім не мала. Цяперашнія турысты дабіраюцца ў асноўным сваім транспартам, хоць гэта нескладана зрабіць і грамадскім: з аўтавакзала ў Брэсце рэгулярна ходзяць аўтобусы, маршруткі. Ад меж горада да памянёнай стаянкі каля 60 кіламетраў.

На стэндзе перад уваходам мы прачыталі ўсю інфармацыю пра паслугі і экскурсіі. Зрабіць гэта можна і загадзя, скарыстаўшыся ўласным смартфонам. Цяперашняга турыста, зацікаўленага ўбачыць векавы лес на свае вочы, прытым не спяшаючыся, думаю, прыцягне магчымасць веласіпеднай экскурсіі. Адкрыць для сябе пушчу цяпер можна па шасці веламаршрутах працягласцю ад 1,5 да 4 гадзін. Самае малое падарожжа даўжыняй 10 кіламетраў называецца «Царская паляна», далей па працягласці ідзе «Войтаў мост» — 15 кіламетраў, «Звярыны пераход» усяго на кіламетр большы за папярэд-

ні, «Вялікае падарожжа» расцягнецца на 27 кіламетраў, а адрэзак «Каменюкі — Белы лясок» займае 28 кіламетраў.

Пракат веласіпедаў арганізаваны без выхадных і перапынкаў. Узяць двухкольную машыну на чатыры гадзіны каштуе 15 рублёў. Калі ж наездзіце больш, кожная наступная гадзіна «зацягне» на 2 рублі. Дарэчы, у кошт пракату ўваходзіць наведванне вальеры з жывёламі. Звяроў трэба паглядзець, асабліва тым, хто трапляе ў пушчу ўпершыню. Цікавая акалічнасць: у вальеры цяпер жыве зубр, які праславіўся ў 2016 годзе тым, што прыбіўся да статка кароў у Кобрынскім раёне і пражыў на ўсім гатовым нібы сыр у масле каля двух месяцаў. Пра багатую біяграфію пушчанскага насельніка «Звезда» расказвала ў нумары за 14 верасня 2016 года. Цікава было паглядзець на рагатага Казанова зноў.

Нашы маладыя людзі выбралі велападарожжа «Царская паляна» — відаць, назва прывабіла. І не пашкадавалі. Потым з захапленнем расказвалі пра бярозу з «галавой зубра». Нарост на дрэве, што нечым сапраўды нагадвае галаву гаспадары пушчы, заўважлі больш за 20 гадоў таму. Падобны нарост утвараецца, паводле слоў спецыялістаў, калі ў ствол укараняецца іншародны арганізм. Часцей за ўсё гэтымі няпрошанымі гасцямі з'яўляюцца грыбы розных відаў. Дрэва перахварэла і прызвычайналася, а іншародны арганізм утварыў экзатычны горб. Таксама на шляху гэтай экскурсіі сустракаецца аграмадны раскошны дуб-пустэльнік. Дрэву трыста гадоў — для дуба не такі вялікі

ўзрост, але дыяметр ствала ўжо перавысіў паўтара метра. Мне гэты дуб заўсёды нагадвае разважанні Андрэя Балконскага ў «Вайне і міры» пра перамогу жыцця.

Балота «Татарская багна» ўжо высохла, а назва засталася, бо ў XIII стагоддзі тут стаялі татары, якія дабраліся падчас нашэсця аж сюды. Былая вузкакалейная дарога, узведзеная немцамі падчас Першай сусветнай, — цяпер вельмі маляўнічае месца. Акупанты тады пабудавалі дарогу, каб вывозіць лес з пушчы. Усяго за паўтара года рукамі палонных паклалі сетку чыгункі працягласцю 325 кіламетраў. Цяпер на месцы асобных вузкакалеек пракладзены асфальт, па ім якраз і праходзяць веламаршруты. Ну і сама паляна цяпер — экзатыка і слаўтасць. Размешчана яна пасярод гушчары. Паводле некаторых звестак, упершыню тут зладзіў паляўнічы бал кароль Станіслаў Аўгуст Панытоўскі. З яго лёгкай рукі на паляна сталі гуляць цары, потым генеральныя сакратары. Ну і сучаснікі не адстаюць: сёння тут праводзяцца святы, масавыя мерапрыемствы. А яшчэ па маршруце варта спыніцца ва ўрочышчы «Турлюй», паглядзець маляўнічую лясную развілку, стагадовы сасновы лес ды шмат чаго іншага. І галоўнае — атрымаць асалоду можна няспешна, робячы прыпынкі калі пажадаеш і дзе пажадаеш.

А яшчэ мы адкрылі для сябе гэтым разам пешыя маршруты, якімі можна выправіцца і пазнаваць для сябе пушчу наноў. На экалагічнай сцяжыне «Азёрны пярсцёнак» ёсць тры штучныя возеры. Яны створаны ў пачатку 1970-х гадоў для рэгулявання гід-

ралагічнага рэжыму. Вада ў іх цёмная, бо на дне ёсць залежы торфу. І ў гэтай цёмнай вадзе па-асабліваму адлюстроўваюцца дрэвы, сонца, неба — нібы не натуральнае відовішча, а сфакусіраванае на нейкім экране, да таго ж цішыня і запаволенасць наогул ствараюць эфект анімацыі, казкі... Але ў сапраўдную казку трапляеш не тут, а ў запаведнай дубраве, дзе пад лагам дуба і граба стаіць вечны цень. Расліны, што прызвычайліся да гэтага паўзмроку, уяўляюць сабой асаблівае зялёнае покрыва з цёмнаватым адценнем, што стварае ўражанне, нібы трапляеш у глыбокую старажытнасць: здаецца, вось так было, можа, тысячу гадоў таму. А можа, і сапраўды было так? І цішыня, заспакоенасць, якія бываюць толькі ў пушчы: ніякі іншы лес гэтага не мае. Прынамсі, Караткевіч дакладна апісаў пушчу ў сваёй «Зямлі пад белымі крыламі».

...У пушчы цяпер можна паглядзець музеі, у тым ліку і новы археалагічны пад адкрытым небам. Можна наведваць заказнік «Выганашчанскі» ў Івацэвіцкім раёне, які цяпер таксама ўваходзіць у Нацыянальны парк. Аматарам новых уражанняў карысна будзе адкрыць для сябе і Ружанскую пушчу — не такі раскручаны рэкламай і асвоены турыстамі, але надзвычай цікавы і загадкавы лясны масіў. У любым выпадку варта хоць зрэдку выбірацца ў запаведныя мясціны, шчодро раскіданыя па нашай зямлі. Прырода ўмее даваць сілы, да таго ж яна ніколі не здраджвае і не падманвае.

Святлана ЯСКЕВІЧ.